

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A vagyonrendezési eljárásról

Szerző:

Szakácsné dr. Székács Viktória

Szolnok,

2014. november

Bevezetés

A szerző jelen tanulmányban a vagyonrendezési eljárásra vonatkozó szabályokat kívánja bemutatni, a bíróság és a vagyonrendező feladataira, eljárására kiterjedően, érintve az irányadó bírói gyakorlatot is.

A vagyonrendezési eljárás, mint önálló nem peres eljárás 2004. január 1. napja óta létezik hatályos jogunkban, szabályait az 1997. évi CXLV. törvényt módosító 2003. évi XLIX. törvény 30. §-a iktatta be. Bevezetését az indokolta, hogy számos esetben a cég jogutód nélküli törlését követően került elő olyan vagyontárgy, amely a cég tulajdonában maradt a törlési eljárás lefolytatása után is, jogi sorsát azonban jogszabály nem rendezte.

A vagyonrendezési eljárás hatályos szabályait a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (továbbiakban: Ctv.) a korábbi szabályozáshoz túlnyomórészt hasonlóan tartalmazza.

A tanulmányban azon eseteket kívánom bemutatni, hogy mikor kerülhet sor vagyonrendezési eljárás lefolytatására és az milyen lépésekben zajlik.

1. A vagyonrendezési eljárás kezdeményezése

A vagyonrendezési eljárást kizárólag akkor lehet lefolytatni, ha a megszüntetési eljárás lefolytatása után, a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég a tulajdonosa.

A gyakorlatban a cég jogutód nélküli törlése a cég cégjegyzékből történő törlésének eseteit takarja, amely lehet következménye a törvényességi felügyeleti eljárásnak, de a jogutód nélküli megszűnést eredményezi a felszámolási és a végelszámolási eljárás lefolytatása is. A vagyonrendezési eljárásra ezen esetek bármelyikében sor kerülhet.

1.1. A törvény hatálya és az eljárás tárgya

A cégjegyzékből törölt céggel szemben a cég utóbb fellelt vagyonával kapcsolatos igényt kizárólag a vagyonrendezési eljárás megindításával lehet érvényesíteni, ilyen igény a törölt cég tagjával szemben nem érvényesíthető.

A cég fogalmát a Ctv. 2. § (1) bekezdése határozza meg akkor, amikor úgy rendelkezik, hogy a cég - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az a jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel, üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából jön létre. Az első bekezdésben meghatározott jogalany a cégnyilvántartásban akkor szerepelhet, ha bejegyzését jogszabály kötelezővé, vagy lehetővé teszi.

E rendelkezésekből az következik, hogy a törvény személyi hatálya a cégjegyzékbe bejegyzett jogalanyokra terjed ki.

Az anyagi jogszabályok szerint jogi személyek a magánnyugdíjról és a magánnyugdíj pénztárakról szóló törvény alapján létrejött pénztárak, továbbá az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, a Ctv. rendelkezései szerint azonban nem minősülnek cégnek, így függetlenül attól, hogy végelszámolásukra a Ctv. szabályait kell alkalmazni, a Ctv. szerinti vagyonrendezési eljárás vonatkozásukban nem alkalmazható.

Nem terjed ki továbbá a vagyonrendezési eljárás személyi hatálya a magyar cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaság Európai Unión kívüli országban bejegyzett, majd törölt tagjával szemben, annak üzletrészeire vonatkozóan.

1.2. A vagyonrendezési eljárás tárgya

A Ctv. 119. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy vagyonrendezési eljárást kell lefolytatni, ha megszüntetési eljárás lefolytatása után, a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa.

A hatályos jogszabályi rendelkezés a vagyontárgy kifejezést használja, amely szűkebb meghatározás a vagyon fogalmához képest.

A vagyontárgy fogalmát a jogszabály nem határozza meg, azt a bírói gyakorlat töltötte meg tartalommal és következetesen azt a szabályt alkalmazza, hogy a vagyonrendezési eljárásba csak az a vagyontárgy vonható be, amelyen a törölt cég tulajdonjoga áll fenn.

A Kúria 2244/2010. számú gazdasági elvi határozata értelmében vagyonrendezési eljárás kizárólag olyan vagyontárgyra folytatható le, amely a cég jogutód nélküli megszűnését, illetve törlését követően került elő és amelyre vonatkozóan a törölt cég tulajdonjogát igazolták. Az elvi határozat indokolása is rámutatott arra, hogy vagyonrendezési eljárásban nem kerülhet sor a törölt cég tulajdonjogi igényének elbírálására. Az eljárás kizárólag olyan vagyontárgyra nézve folytatható

le, amely a jogutód nélküli megszűnést, illetve törlést követően került elő és amelyre vonatkozóan a törölt cég tulajdonjogát igazolták.

A vagyonrendezési eljárás szabályozásának célja az, hogy a ténylegesen fellelhető, esetleg a közhiteles nyilvántartásban már félrevezető módon szereplő vagyontárgyak tulajdoni helyzete rendeződjön a bíróság segítségével, ugyanakkor a szabályozás nem irányul a cég cégjegyzékből törlését követően fellelt vagyon teljes körű rendezésére.

A bírói gyakorlat a törölt cégnek más jogalannyal szemben fennálló pénzkövetelését nem minősíti olyan vagyontárgynak, amely a vagyonrendezési eljárás megindításának alapját képezheti.

Nem rendelhető el vagyonrendezési eljárás a törölt cég bérleti jogával kapcsolatban, illetve akkor sem, ha a törölt cég javára az ingatlan-nyilvántartásba jelzálogjog került bejegyzésre. Több eseti döntés rámutat, hogy a jelzálogjog nem tekinthető olyan vagyonnak, amelynek alapján a vagyonrendezési eljárás lefolytatásának helye lehetne.

Nem képezheti a vagyonrendezési eljárásban való döntés tárgyát az sem, hogy a fellelt ingatlanon fennálló zálogjog, perfeljegyzés, elidegenítési, terhelési tilalom vonatkozásában a bíróság határozatot hozzon. A vagyonrendezési nem peres eljárásban a bíróság az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogokat, tényeket nem törölheti.

Nem a vagyonrendezési eljárásra tartozik a cégjegyzékből törlésre került gazdálkodó szervezet tulajdonviszonyai vonatkozásában a vitás tulajdoni helyzetek rendezése sem. Az eljárás megindításának az az előfeltétele ugyanis, hogy a törölt cég a törléskor rendelkezzen a vagyontárgy tulajdonjogával, így önmagában, ha a kérelem arra irányul, hogy egy ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés alapján a bíróság rendelje el az ingatlan-nyilvántartásba a törölt cég tulajdonjogának bejegyzését, a vagyonrendezési eljárás lefolytatásának alapját nem képezheti.

Eltérő ugyanakkor a bírói gyakorlat abban a kérdésben, hogy a cégjegyzékből törölt mezőgazdasági szövetkezet javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szövetkezeti földhasználati jog vonatkozásában elrendeli-e a vagyonrendezési eljárást, avagy sem.

Mi a termelőszövetkezeti földhasználati jog tartalma?

A termelőszövetkezet nem volt tulajdonosa a használatában lévő összes földnek, az ingatlanok egy része a szövetkezet használatába beviteli kötelezettség alapján került, majd ezek tulajdonjoga az 1967. évi IV. törvény alapján megváltás, vagy felajánlás folytán a szövetkezetre szállt át. A földtulajdon és földhasználat egységéről a termelőszövetkezetek esetében nincs szó, mivel vonatkozásukban a földtulajdon és a földhasználat elkülönült; ennek nyilvántartására sajátos szerkezetű tulajdoni lap szolgált, ami termelőszövetkezeti törzslapból és külön lapból állt.

A törzslapon tartották nyilván a tsz közös használatába került valamennyi földrészletet akkor is, ha a tsz a tulajdonjogot valamilyen jogcímen később megszerezte. A törzslap I. része a tulajdoni lap I. részéhez hasonlóan a közös használatba került földek adatait tartalmazta mégpedig a földrendezés utáni állapot szerint és nem az egyénileg bevitt ingatlanok eredeti állapota szerint.

A törzslap II. része a termelőszövetkezetet, mint földhasználót tüntette fel, a III. része pedig azokat a jogokat és tényeket tartalmazta, amelyeket a közös használatban lévő ingatlanokra is be kellett jegyezni.

A törzslapon nyilvántartott ingatlanok tulajdoni adatait külön lapok tartalmazták. A külön lap I. része az egyes volt tulajdonosok által a tsz közös használatába adott egyéni földrészleteknek a fekvés szerinti összesített területét és kataszteri tiszta jövedelmét tüntette fel, ez volt a részarány lap. A tulajdonosok személyi adatai a külön lap II. része tartalmazta.

A tsz használatában lévő földekről, ha több község területén feküdtek, községenként külön törzslap készült, míg a külön lapokat csak a tsz székhelye szerinti községnél vezették.

Ebből következően a közös gazdálkodásba bevont földekre illette meg a termelőszövetkezetet a termelőszövetkezeti földhasználati jog, ami ekként a „közös tulajdon” sajátos esete volt. Ez a jog bejegyzés tárgyát képezte, annak ellenére, hogy a termelőszövetkezet használatában és tulajdonában levő ingatlanok a sajátos nyilvántartás folytán is elkülönültek. Ilyen jogot újonnan bejegyezni már nem lehet.

A tagi részarány földtulajdon volt a termelőszövetkezetbe belépő tagnak a szövetkezet közös használatába adott földje felett fennálló tulajdon, amely a tagsági jogviszony keletkezéséhez és fennállásához kapcsolódott. A szövetkezetbe belépő tag termőföldje felett fennálló tulajdon részjogosítványai a szövetkezetre szálltak, ugyanakkor a tag a birtoklás és a használat jogán kívül a rendelkezés jogát is lényegében elvesztette és tulajdona csupán a termelőszövetkezeti közös használatban álló földből aranykorona (AK) értékben kifejezett részarány tulajdonként maradt fenn. Ebből következően a szövetkezeti közös földhasználat joga a szövetkezet oldalán tulajdonosi erejű jog volt, míg a tag magántulajdonát teljesen kiüresítette. Így a termelőszövetkezeti közös használatba adott föld felett a tagnak csupán AK értékben kifejezett eszmei tulajdona maradt fenn. Az 1987. évi I. törvény alapján a szövetkezet a közös használatban álló földet elidegeníthette a részarány mértékéig és jogosult volt annak megterhelésére is.

A szövetkezet tulajdonosi jogait erősítette a Kúria a 997/2003. számú közigazgatási elvi határozatában is, amely kimondta, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek a használatukban lévő földterületek elidegenítésére jogosultak voltak.

Az elvi határozat indokolásában kifejtette, hogy a megszerzett jogok és jogosítványok az azok alapját képező törvény hatályon kívül helyezésével nem enyésznek el. A jogszabályok alapján megszerzett jogosultságok, így például a földhasználati jog, az ahhoz kapcsolódó jogosultságok és

kötelezettségek a jogosultat változatlanul megilletik, kivéve, ha törvény rendelkezik a jogosultság vagy annak egy része megszüntetéséről.

Ugyanakkor elmondható, hogy a bíróságoknak nincs egységes gyakorlata azokban az esetekben, amikor a vagyonrendezési eljárást olyan ingatlanra kérik lefolytatni, melyen a törölt szövetkezetnek földhasználati joga van bejegyezve a tulajdoni lap adatai szerint.

Tilalmat vezet be a Ctv. 119. § (1) bekezdése a végrehajtási eljárás vonatkozásában, amikor kimondja, hogy ha a törölt cég ellen végrehajtási eljárás van folyamatban, ez alatt nem kezdeményezhető vagyonrendezési eljárás a lefoglalt vagyontárgy vonatkozásában.

Ebből következik, hogy ha a cégbíróság a végrehajtási eljárás folyamatban léte alatt törölte a cégjegyzékből az adós céget és a cégnek van lefoglalható vagyontárgya, akkor a végrehajtást kérő kérelmére és az ügygondnok költségeinek előlegezését követően ügygondnok kirendelésére kerül sor és az ő részvételével folytatódik a végrehajtási eljárás.

A vagyonrendezési eljárás tárgyát a végrehajtást kérő követelése és a végrehajtási költség kielégítését követően esetlegesen fennmaradt vagyontárgy képezheti.

2. Az eljárás megindítása

A vagyonrendezési eljárást kérelemre, vagy hivatalból folytatja le a törölt cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvényszék. A gyakorlatban a törvényszék felszámolási eljárás lefolytatásával megbízott részlegei járnak el a vagyonrendezési eljárásban. Az eljárás Vpk. ügyszámon folyik.

Hivatalból akkor folytatja le a bíróság a vagyonrendezési eljárást, ha a közhiteles, vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartást vezető szervezet bejelenti, hogy a nyilvántartásában

a törölt cég tulajdonosként szerepel. A nyilvántartást vezető szervezet az eljárásban nem fél, az eljárás lefolytatásáról, annak eredményéről a bíróság a bejelentőt értesíti.

A kérelemre lefolytatott eljárásban kérelmező lehet a törölt cég volt hitelezője, volt tagja, illetve az, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik, mivel az általa megjelölt vagyontárgyra vonatkozóan követelése áll fenn. Ez utóbbi rendelkezést a 2013. évi CCLII. törvény 112. § (46) bekezdése vezette be és 2014. március 15. napjától hatályos.

E módosított jogszabályi rendelkezés alapján az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdek fennállását csak abban az esetben lehet megállapítani, hogy ha a kérelmezőnek a vagyontárgyra vonatkozóan követelése áll fenn. Ezzel a jogalkotó a jogi érdek valószínűsítésének feltételeit szűkítette.

A kérelemre induló vagyonrendezési eljárás vonatkozásában speciális szabályt vezetett be a fent említett módosító jogszabály 2014. március 15. napjától, amikor kérelmezői pozícióba helyezi azt a korlátolt felelősségű társaságot, amelyben üzletrésszel rendelkező tagja jogutód nélkül úgy szűnt meg, hogy üzletrészéről nem rendelkeztek. Ez esetben az érintett korlátolt felelősségű társaság a tag megszűnéséről való tudomást szerzéstől számított egy hónapon belül köteles kezdeményezni a vagyonrendezési eljárást.

Hitelezőként az is fél lehet az eljárásban, aki a felszámolási eljárásban hitelezői igényét nem jelentette be, tekintettel arra, hogy a Ctv. vagyonrendezésre vonatkozó szabályai e vonatkozásban nem utalnak vissza a Cstv. rendelkezéseire, így a vagyonrendezési eljárás lefolytatását az a hitelező is kérheti, aki a felszámolási eljárásban a hitelezői igényét nem jelentette be.

Hitelezőnek minősülhet a felszámoló is, amennyiben a felszámolási eljárás során kielégítetlen követelése keletkezett a törölt céggel szemben. Azonban nem kezdeményezheti e

minőségében a vagyonrendezési eljárás lefolytatását, ha a felszámolási eljárás befejezését követően a törölt cégnek vagyona maradt, amelyet a felszámolási eljárásban figyelmen kívül hagyott a felszámoló, a megjelölt vagyonra azonban a felszámoló, mint hitelező tulajdoni igényt nem jelentett be.

A társaság volt tagja akkor vehető figyelembe kérelmezői minőségben, hogy ha a cég törlésének időpontjában a társaság cégjegyzékébe tagként be volt jegyezve.

A vagyonrendezési eljárásban nem kötelező a jogi képviselő.

A kérelmezőnek kérelmében meg kell jelölnie a törölt cég, valamint azon vagyontárgy azonosításához szükséges adatokat, amelyek vonatkozásában kéri az eljárás lefolytatását, azaz valószínűsítene kell, hogy a vagyontárgy a törölt cég tulajdonában áll. Az erre vonatkozó iratokat csatolnia szükséges és meg kell jelölnie a vagyontárgy értékét is. Igazolnia kell a közzétételi költségtérítés megfizetését, továbbá azt, hogy a vagyonrendezési eljárásban a kérelem előterjesztésére jogosult.

A közzétételi költségtérítés díja a 22/2006. (V.18.) IM rendelet 6. §-a értelmében 25.000-ft. Az eljárás illetékköteles, a vagyonrendezési eljárásban az eljárás tárgyának értékéhez igazodik az illeték mértéke, amely azon vagyontárgy értéke, amelyre vonatkozóan az eljárás lefolytatását kéri; így az Itv. 42. § (1) bekezdés h) pontja alapján a 3 % illeték lerovására köteles a kérelmező a kérelem előterjesztésével egyidejűleg.

Ezzel ellentétes bírói gyakorlat is kialakult, amikor az eljárás tárgya értékét meg nem határozható pertárgy értékben állapította meg a bíróság és ennek alapján rendelte el az illeték lerovását is.

Amennyiben a vagyontárgy vonatkozásában a vagyonrendezési eljárás már folyamatban van és ezt követően kerül elő olyan újabb vagyontárgy, amely a vagyonrendezési eljárás megindításának alapját képezheti, úgy a bíróság formálisan elrendeli az újabb eljárás lefolytatását, amelyet azonban a korábban indult eljárással egyesít. Az eljárás megindítására a vagyonrendező bejelentése alapján is sor kerülhet, ez a vagyonrendezési eljárás hivatalból történő lefolytatásának sajátos esete.

3. A bíróság feladatai a vagyonrendezési eljárással kapcsolatban

A vagyonrendezési eljárás nem peres eljárás, amelyre háttérjogszabályként a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) szabályait kell alkalmazni abban az esetben, ha a Ctv. speciális szabályt nem tartalmaz. Szünetelésnek az eljárásban helye nincs, tekintettel arra, hogy a hitelezőknek alapvető érdeke fűződik ahhoz, hogy az előkerült vagyontárgy jogi sorsa mielőbb rendeződjék és az eljárás ésszerű időn belül befejeződjön.

A bíróság a Ctv. 120. § (1) bekezdése értelmében a kérelemben foglaltakat megvizsgálja. Ennek során szükség esetén további okiratokat szerezhet be és a kérelmezőt, a törölt cég volt tagjait és az esetleg fellelhető korábbi vezető tisztségviselőit meghallgathatja mindazokban a kérdésekben, amelyek szükségesek a törvényi feltételek fennállásának megállapításához, azaz amelyek az eljárás megindításának alapját igazolhatják.

Megvizsgálja a bíróság azt is, hogy a kérelmező az eljárási illetéket leróta-e és a közzétételi költségtérítést megfizette-e.

Amennyiben a kérelem alakilag nem megfelelő, úgy a bíróság a hiányok megjelölése mellett megfelelő határidő tűzésével hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt azzal a figyelmeztetéssel, hogy a hiánypótlásban foglaltak nem teljesítése esetén a kérelem elutasításra kerül, avagy azt a bíróság a hiányos tartalma szerint fogja elbírálni, kivéve, ha az illeték lerovására, illetve a

közzétételi díj megfizetésére vonatkozó igazolás hiányzik, ebben az esetben a bíróság a kérelmet a Pp. 130. § (1) bekezdés j) pontja alapján kell, hogy elutasítsa.

A bíróságnak előzetesen kell vizsgálnia a kérelmező által megjelölt vagyontárgy értékét, ennek során pedig figyelemmel kell lennie a vagyonrendező díjára is. Abban az esetben, amikor az egyéb törvényi feltételek fennállnak ugyan, a vagyontárgy azonban annyira csekély értéket képvisel, hogy az esetleges értékesítéséből befolyó összeg az eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket, így a vagyonrendező díját sem fedezné, a kérelmet el kell utasítani és a vagyontárgyat a kérelmező tulajdonába kell adni. Abban az esetben, ha a kérelmező a vagyontárgyra természetben nem tart igényt és ezt bejelentette a bíróságnak, akkor a vagyonrendezési eljárás alapját képező vagyontárgy a Polgári törvénykönyv rendelkezései szerint uratlan vagyonnak fog minősülni.

Nincs lehetősége a bíróságnak a kérelem elutasítására akkor, ha hivatalból indították meg az eljárást, ez esetben a vagyontárgy értékétől függetlenül le kell folytatni a vagyonrendezési eljárást, az eljárási költséget ez esetben az állam előlegezi.

Amennyiben a bíróság a kérelmet alaposnak találja, elrendeli a vagyonrendezési eljárás lefolytatását és végzését a Céglépcsőben közzéteszi az eljárás tárgyát képező vagyontárgy megjelölésével és vagyonrendezőt jelöl ki a felszámolók névjegyzékében szereplő felszámolók közül.

A vagyonrendezési eljárás lefolytatását elrendelő végzés egyoldalú kérelemnek helyt adó végzés, ellene jogorvoslatnak helye nincs.

A vagyonrendezési eljárás megindulását elrendelő végzésben felhívja a bíróság a törölt cég volt hitelezőit és tagjait arra, hogy az eljárás tárgyát képező vagyontárgyra vonatkozó igényeiket a végzés közzétételétől számított 30 napon belül a vagyonrendezőnek jelentsék be, továbbá csatolják azokat az okirataikat, amelyekkel igazolni tudják, hogy követelésük fennáll. Valamennyi hitelező

bejelentheti igényét az eljárásban, akiknek követelése a cég megszüntetésére irányuló eljárásban nem nyert kielégítést. Ha a vagyonrendezési eljárás tárgya zálogjoggal terhelt, a bíróság külön felhívja a zálogjog jogosultját hitelezői igénye bejelentésére. Amennyiben a zálogjogosult igényt nem jelent be, a zálogjog megszűnik a vagyontárgyon. A jogszabály nem rendelkezik arról, hogy a zálogjogosultnak bejelentését milyen határidőben kell megtennie a bíróság felé. A gyakorlatban ésszerű időn belül kell az érintettnek nyilatkoznia.

A hitelezői igény bejelentési határidő nem jogvesztő határidőként van szabályozva a Ctv.-ben, az igény késedelmes bejelentésére a törvény szankciót nem állapít meg. Ebből következően a vagyonrendezési eljárásban hitelezői igény a vagyonfelosztási javaslat benyújtásáig bejelenthető. A határidőben és a határidőn túl bejelentett hitelezői igények között a törvény nem tesz különbséget, a késelem esetlegesen azzal a kockázattal jár, hogy a vagyontárgyat már értékesítették, vagyonrendező a vagyonfelosztási javaslatot már elkészítette és benyújtotta a bírósághoz, melyet követően igény az eljárásban már nem érvényesíthető.

4. A vagyonrendező eljárása és feladatai

A vagyonrendező eljárására vonatkozó szabályokat a Ctv. 122. §-a tartalmazza.

E jogszabályhely akként rendelkezik, hogy az igények bejelentését követően a vagyonrendező a vagyontárgyat nyilvánosan meghirdetett pályázat vagy árverés útján - a felszámolási eljárás során alkalmazott nyilvános értékesítésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával - értékesíti, és az értékesítésből befolyt összeget az erre a célra nyitott elkülönített számláján helyezi el.

A vagyonrendező hitelezői igénybejelentéssel kapcsolatos eljárására a jogszabály részlet szabályokat nem tartalmaz. A gyakorlatban a vagyonrendezési eljárásban bejelentett igények fennállása vonatkozásában a vagyonrendezőnek a felszámolóhoz hasonlóan a rendelkezésére álló

iratokat meg kell vizsgálnia és ennek alapján kell megállapítania, hogy elfogadja-e a követelést, vagy sem. Ha az iratokat hiányosnak találja, akkor fel kell szólítania az igény bejelentőjét a hiányok pótlására és amennyiben ez nem történik meg, akkor közölnie kell az igényt bejelentővel, hogy a követelést nem fogadja el. Ez ellen fordulhat a kérelmező 8 napon belül a bírósághoz; a bíróságnak a bizonyítási eljárást le kell folytatnia és ennek alapján kell meghoznia határozatát. A bíróság döntése ellen külön fellebbezésnek van helye.

További garanciális szabály a Ctv. 121. § (5) bekezdésében szabályozott vagyonrendezési kifogás intézménye. Vagyonrendezési kifogás előterjesztésére az eljárásban résztvevő személy jogosult, aki a vagyonrendező jogszabálysértő intézkedése, vagy mulasztása folytán sérelmet szenvedett. A vagyonrendező jogszabálysértő intézkedése, vagy mulasztása ellen a vagyonrendező kirendelésének időtartama alatt, a tudomásszerzéstől számított 8 napon belül lehet kifogást benyújtani, melyről a bíróság soron kívül határoz, jogkövetkezményként pedig a kifogásolt intézkedést megsemmisítheti, vagy a kifogást elutasíthatja. A bíróság kifogással kapcsolatos határozata ellen külön fellebbezésnek van helye.

A vagyonrendező az igények bejelentését követően a vagyontárgyat értékesíti. Az értékesítés módja a nyilvánosan meghirdetett pályázat vagy árverés lehet, amelyre a felszámolási eljárás során alkalmazott nyilvános értékesítésre vonatkozó szabályokat megfelelően kell alkalmazni. Ebből következően az értékesítésnek a forgalomban elérhető legmagasabb áron kell történnie.

A vagyonrendező dönthet az értékesítés egyéb módja mellett is. A vagyonrendezési eljárással érintett vagyontárgy felett az értékesítésen a vagyonrendező, annak tulajdonosa, vezető tisztségviselője, vagy ezek közeli hozzátartozója tulajdonjogot, vagy más vagyoni értékű jogot nem szerezhet.

A vagyonrendező összeférhetetlenségére nézve a felszámolóra és a felszámolóbiztosra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Vagyonrendező nem lehet a törölt gazdasági társaság volt tulajdonosa vagy hitelezője, volt vezető tisztségviselője, vagy annak közeli hozzátartozója. A vagyonrendező a kijelölést tartalmazó végzés kézhezvételétől számított 8 napon belül köteles a bíróságnak bejelenteni, ha vele szemben kizárási ok áll fenn. Amennyiben a kizárás oka később következik be, ez a határidő a bekövetkezés időpontjától számítandó. A vagyonrendező a kijelölést csak ebben az esetben, vagyis a kizárási ok felmerülése esetén utasíthatja vissza. Ha a vagyonrendező a kizárási ok bejelentését elmulasztja, a bíróság kezdeményezi a felszámolói névjegyzékből való törlését. Amennyiben a kijelölést követően a bíróság megállapítja, hogy a vagyonrendezővel szemben kizárási ok áll fenn, vagy a vagyonrendezőnek kijelölt személyt a felszámolói névjegyzékből törölték, illetőleg a szervezet ellen felszámolás, vagy végelszámolás indult, a bíróság a vagyonrendezőt e kötelezettsége alól hivatalból felmenti. Hivatalból felmenti a bíróság akkor is, ha az eljárás adataiból végzésében megállapítja, hogy a vagyonrendező súlyosan, vagy ismétlődően megsérti a jogszabályokat.

A vagyonrendező az értékesítésből befolyt pénzüsszeget az erre a célra nyitott, elkülönített számlán helyezi el. Fontos szabály, hogy ingatlan, vagy más nyilvántartásba bejegyzett vagyontárgy értékesítése esetében - annak ellenére, hogy a cég jogalanyisága a törléssel megszűnt - az új tulajdonos kérheti, hogy tulajdonjogát a nyilvántartásba jegyezzék be. A bejegyzés ebben az esetben az új tulajdonos kérelmére a vagyonrendezési eljárás befejezését követően a bíróság határozata alapján történik.

A vagyontárgy értékesítéséből befolyt összeget elsődlegesen az eljárás költségeinek fedezetére kell fordítani. A fennmaradó részből történhet a hitelezői követelések kielégítése. A vagyonrendezési eljárás folyamán a hitelező kielégítése úgynevezett követelésarányos kielégítés: amennyiben a rendelkezésre álló összeg valamennyi hitelező követelését nem fedezi, akkor a hitelezők kielégítése követeléseik arányában történik meg.

Amennyiben hitelezői igényt nem jelentettek be, vagy az értékesítésből befolyt összeg a hitelezői követeléseket meghaladja, a megmaradó összeget a vagyonrendezőnek a tagok között kell felosztania olyan arányban, amilyen arányban a tagok a cég törlésekor egymáshoz viszonyítottan társasági részesedéssel rendelkeztek.

A vagyonrendező számára irányadó a megszűnt cég létesítő okirata: amennyiben a létesítő okirat a hitelezői követelések kielégítése után fennmaradó vagyon tagok közötti felosztására nézve más szabályokat állapít meg, úgy a vagyonrendezést ennek megfelelően kell lebonyolítani. Fontos szabály, hogy azok a tagok, akik igényt nem jelentettek be a vagyonrendezőhöz, a vagyonfelosztás során figyelmen kívül maradnak.

A Ctv. 122. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy amennyiben a vagyonrendezési eljárás lefolytatása kötelező, akkor is a fenti eljárási szabályokat kell alkalmazni. Igénybejelentés hiányában azonban a vagyonrendezőnek a vagyonrendezési eljárás eredményeként befolyt összeget bírói letétbe kell helyeznie.

Amennyiben a vagyonrendezési eljárás lefolytatása kötelező és a vagyontárgy értékesítése nem járt sikerrel, a vagyonrendező felmerült költségeinek és díjának megfizetése esetében a vagyontárgyat a jogosultnak természetben kell kiadni. Ha nincs igénybejelentő, vagy a kérelmező természetben nem tart igényt a vagyontárgyra, az ingó vagyontárgy a Ptk. szabályai szerint uratlan vagyonnak minősül, míg ingatlan vagyontárgy esetén az állam tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését rendeli el a bíróság.

A vagyonrendezési eljárás alatt a vagyontárgy állagmegőrzéséről a vagyonrendezőnek kell gondoskodnia oly módon, hogy az állagmegőrzésre fordított összegek vagyonrendezési eljárási költségnek minősülnek, így kielégítés szempontjából elsőbbséget élveznek.

A vagyonrendezőnek a vagyontárgy értékesítésétől számított 30 napon belül e tényt be kell jelenteni a bíróságnak és vagyonfelosztási javaslatát is be kell terjesztenie. A vagyonfelosztási javaslatban a vagyonrendező érvényesítheti saját munkadíj és költségigényét, azonban a követelések járulékait figyelembe venni nem lehet. Költségként az eljárás lefolytatásával kapcsolatban felmerült kiadások, munkadíjként pedig 100.000-ft általános forgalmi adóval növelt összeget érvényesíthet.

A bíróság a vagyonfelosztási javaslat megvizsgálását követően azt megküldi az érintetteknek, akik 8 napon belül arra észrevételt tehetnek. Az észrevételezésre nyitva álló határidő leteltét követően a bíróság végzéssel dönt a hitelezők követeléseinek kielégítéséről, illetve a hitelezőnek nem minősülő kérelmezők közötti vagyonfelosztásról, rendelkezik a tulajdonjogok bejegyzéséről, illetőleg a dolog természetbeni kiadásáról, valamint további intézkedések megtételére is felhívhatja a vagyonrendezőt. A bíróság az eljárást befejező végzésében állapítja meg a vagyonrendező díját, az eljárás költségeit és a vagyonfelosztási javaslat jóváhagyása körében elrendeli a vagyontárgy értékesítéséből származó összegből történő levonásokat.

Amennyiben a vagyonrendezési eljárás során az értékesítést mellőzik, úgy a bíróság jogosult a vagyontárgyat a jogosult tulajdonába adni. Ha erre több jogosult jelentett be igényt, a dolog a közös tulajdonukat fogja képezni a megállapodásuk szerinti arányban.

A jogosultak tulajdonjogának a közhiteles, vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba történő bejegyzésére, illetve a vagyontárgy birtokba adására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a jogosultak a vagyonrendező bíróság által megállapított költségeit és munkadíját megfizették, amennyiben azok levonásra nem kerültek. Amennyiben a vagyonrendezési eljárás lefolytatására hivatalból került sor, a vagyonrendező költségeinek és díjának a vagyonfelosztási javaslat alapján nem fedezett részét az Állam viseli.

A bíróság vagyonfelosztásról döntő végzés ellen fellebbezésnek van helye. Az eljárás jogerős befejezésének tényét a bíróság a Céglözlönyben közzé kell tegye.

4.1. Az értékesítés mellőzhetősége

A Ctv. lehetőséget ad a vagyontárgy értékesítésének mellőzésére, amelyre akkor kerülhet sor, ha azt az eljárásban részt vevők közösen kérik és megelőlegezik, illetve viselik az eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket, beleértve a vagyonrendezői díjat is. A vagyontárgy vonatkozásában mindegyik kérelmezőnek részt kell vennie a megállapodásban és az értékesítés megkezdése előtt a megállapodást át kell adniuk a vagyonrendező részére. Fontos szabály, hogy a korábban fennálló tagsági jogviszonyon alapuló igényekkel szemben a vagyonrendezési eljárás során elsőbbséget élveznek a hitelezői követelések.

4.2. A vagyonrendezési eljárás végelszámolási és felszámolási eljárás után

A jogalkotó a vagyonrendezési eljárás szabályai rendelkezéseit tartja alkalmazandónak akkor is, ha a cég törlésére végelszámolási eljárásban, vagy felszámolási eljárás lefolytatása után került sor, de a cég törlését követően olyan vagyontárgy került elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa és arról a végelszámolási, illetve a felszámolási eljárásban rendelkezés nem történt.

Amennyiben a vagyonrendezési eljárást felszámolási eljárás előzte meg, a vagyonrendezési eljárást a felszámolási ügyben eljáró bíróság folytatja le. Ennek a bíróságnak lehetőség szerint azt a felszámolót kell vagyonrendezőként kirendelnie, aki a felszámolási eljárás során eljár.

5. Megszűnt külföldi tag üzletrészeire vonatkozó eljárás

A 2013. évi CCLII. törvény 112. § (47) bekezdésével beiktatott 124/A. § rendelkezik a megszűnt külföldi tag üzletrészeire vonatkozó speciális eljárás szabályairól. E szerint ha a korlátolt felelősségű társaságban fennálló üzletrész olyan jogutód nélkül megszűnt tag tulajdonát képezte, melynek székhelye a megszűnéskor nem Magyarországon volt és a megszüntetésére irányuló eljárást nem Magyarországon folytatták le, vagyonrendezési eljárás lefolytatására nem kerül sor.

Ez esetben az érintett korlátolt felelősségű társaság a megszűnt tag üzletrészeire vonatkozó adatokról a Céglözlönyben közleményt köteles közzétenni azzal, hogy akinek az üzletrészre vonatkozóan igénye van, azt 3 hónapon belül jelentse be. Ha ilyen bejelentésre nem kerül sor, a megszűnt tag üzletrészt haladéktalanul be kell vonni. Amennyiben az igényt 3 hónapon túl jelentették be, a társaságtól csak a bevont üzletrész értékét lehet igényelni a közzétételtől számított 1 éves jogvesztő határidőn belül.

Felhasznált irodalom:

- 2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolási eljárásról

- A cégtörvény magyarázata

- Bírósági határozatok

- dr. Varga József: Magyar ingatlan-nyilvántartás